OPENBAAR

Netbeheer Nederland
Anna van Buerenplein 43
2595 DA Den Haag

Postbus 90608
2509 LP Den Haag
070 205 50 00
secretariaat@netbeheernederland.nl
netbeheernederland.nl

Autoriteit Consument & Markt
T.a.v. de heer F.J.H. Don
Postbus 16326
2500 BH DEN HAAG

Kenmerk	**Behandeld door**	**Doorkiesnummer**
BR-2019-1661	[redacted]	070 205 [redacted]
	E-mail	
10-01-2020	[redacted]@netbeheernederland.nl	

Onderwerp
Codewijzigingsvoorstel Aansluitcode i.v.m. regels aangaande beperking laagcalorisch gas

Geachte heer Don,

Hierbij ontvangt u, namens de gezamenlijke netbeheerders, een voorstel tot wijziging van de voorwaarden zoals bedoeld in artikel 12b, eerste lid van de Gaswet.

Aanleiding tot het voorstel
De aanleiding van het voorstel is het wetsvoorstel ten aanzien van wijziging van de Gaswet betreffende het beperken van de vraag naar laagcalorisch gas van grote afnemers. Dit wetsvoorstel is op 6 november 2019 door de Minister van EZK naar de Tweede Kamer gestuurd. In het wetsvoorstel krijgt GTS op grond van artikel 10i Gaswet een nieuwe wettelijke taak krijgt om de aansluitingen van afnemers die een melding hebben gedaan conform artikel 10g lid 2 Gaswet om te schakelen of af te schakelen zodat door middel van deze aansluitingen niet langer laagcalorisch gas aan het gastransportnet kan worden onttrokken.
Op grond van artikel 12b, lid 1 onder g Gaswet zenden de gezamenlijke netbeheerders aan de Autoriteit Consument en Markt een voorstel voor de door hen jegens netgebruikers te hanteren voorwaarden met betrekking tot de wijze waarop de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en een afnemer als bedoeld in artikel 10g, zich bij het omschakelen of afschakelen jegens elkaar gedragen.

Inhoud van het voorstel
Er wordt voorgesteld om de Aansluitcode Gas LNB te wijzigen door het toevoegen van een aantal artikelen die betrekking hebben op het proces van afschakelen en omschakelen. Deze activiteiten vallen onder de reikwijdte van de Aansluitcode aangezien het bij zowel afschakelen als omschakelen gaat om werkzaamheden aan een bestaande aansluiting.
In deze artikelen is beschreven hoe een aangeslotene in de zin van artikel 10g lid 1 van de Gaswet en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet in overleg treden en samenwerken om een afschakeling dan wel omschakeling van de aansluiting te realiseren.

Artikelsgewijze toelichting
Artikel 7.3.1 regelt hoe de afschakeling gerealiseerd wordt. De melding tot afschakeling wordt gedaan middels een formulier dat op de website van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet beschikbaar gemaakt wordt. Vervolgens wordt de afschakeling behandeld als een beëindiging van de aansluiting.

Artikel 7.3.2 regelt hoe de omschakeling gerealiseerd wordt. De melding tot omschakeling wordt gedaan middels een formulier dat op de website van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet beschikbaar gemaakt wordt. Tevens kan de aangeslotene aangeven welke specifieke bedrijfsomstandigheden naar zijn oordeel relevant om in de planning rekening te houden. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet doet vervolgens onderzoek naar de mogelijkheden van de omschakeling van de aansluiting en de aangeslotene verleent hieraan medewerking. Over een aantal zaken zal naar waarschijnlijkheid immers nader overleg moeten plaatsvinden. Uiteindelijk stelt GTS de planning vast en stuurt deze naar aangeslotene en naar de Minister. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet legt de afspraken die gemaakt worden ten aanzien van het proces van omschakelen vast in de omschakelovereenkomst. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet past ook de aansluitovereenkomst aan om de gewijzigde gaskwaliteit weer te geven.

Artikel 7.3.3 beschrijft welke operationele voorwaarden in ieder geval in de omschakelovereenkomst vastgelegd worden.

Artikel 7.3.4 regelt dat de netbeheerder van het landelijk gastransportnet medewerking verleent aan een aangeslotene indien de aangeslotene een verzoek indient om ontheffing van het verbod als bedoeld in artikel 10g lid 1 Gaswet.

De codeteksten met de voorgestelde toevoegingen zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze brief. Toe te voegen tekst is rood gekleurd.

Consequenties voor aangeslotenen en andere belanghebbenden
Deze codewijziging heeft consequenties voor aangeslotenen die vallen onder de reikwijdte van paragraaf 1.5 van de Gaswet, waar regels gesteld worden aangaande beperking van het onttrekken van laagcalorisch gas aan het gastransportnet.
De wetswijziging waar deze codewijziging op berust heeft echter voor meer partijen consequenties vanwege het effect op de transporttarieven. Enerzijds is er een tariefverhogend effect omdat de kosten die GTS maakt voor een ombouw verrekend zullen worden in de tarieven en indien partijen besluiten tot afschakelen zullen de efficiënte kosten van GTS minder breed gedeeld kunnen worden. Anderzijds leidt een verlaging van de vraag naar laagcalorisch gas tot een verlaging van de operationele (conversie)kosten van GTS. Deze tariefeffecten zijn echter een direct gevolg van het wetsvoorstel waar dit codewijzigingsvoorstel op berust, en geen gevolg van het codewijzigingsvoorstel.

Overwogen alternatieven
Er is geen alternatief voor een codewijzigingsvoorstel omdat uit artikel 12b, lid 1 onder g de wettelijke verplichting volgt om voorwaarden op te stellen met betrekking tot de wijze waarop

de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en een afnemer als bedoeld in artikel 10f, zich bij het omschakelen of afschakelen zich jegens elkaar gedragen.

Gevolgde procedure

Het voorstel is vastgesteld als een voorstel namens de gezamenlijke netbeheerders in een vergadering van de Taakgroep Regulering, d.d. 5 november 2019. Het overleg met representatieve organisaties van partijen op de elektriciteits- en gasmarkt, zoals bedoeld in artikel 12d van de Gaswet heeft plaatsgevonden in een bijeenkomst van het Gebruikersplatform elektriciteits- en gasnetten (GEN) op 28 november 2019. Het op de bespreking van dit voorstel betrekking hebbende deel van het verslag van dit overleg is opgenomen in bijlage 2 bij deze brief. Naar aanleiding van de vergadering is het voorstel aangepast. In artikel 7.3.1 is een nieuw artikellid toegevoegd waaruit blijkt dat de afsluiting van een aansluiting op veilige wijze dient plaats te vinden en dat de timing van de afsluiting hier rekening mee moet houden. Onder het kopje 'Consequenties voor aangeslotenen en andere belanghebbenden' is o.a. toegevoegd dat de kosten die GTS maakt voor omschakeling worden doorberekend in de tarieven en daarmee dus consequenties heeft voor de markt in bredere zin dan alleen de partijen die moeten omschakelen of afschakelen.

Planning van de besluitvorming en inwerkingtreding

De bepalingen in de codewijzigingsvoorstel hebben betrekking op werkzaamheden die direct na inwerkingtreding van het wetsvoorstel tot wijziging van de Gaswet plaats zullen vinden, zoals het doen van een melding en het maken van operationele afspraken met betrekking tot de omschakeling. Inwerkingtreding van dit codewijzigingsvoorstel gelijktijdig aan, of zo kort mogelijk na, inwerkingtreding van de wetswijziging is dan ook noodzakelijk. Spoedige behandeling van dit codewijzigingsvoorstel is daarom wenselijk.

Uiteraard zijn wij desgewenst graag bereid om dit voorstel nader toe te lichten. U kunt daartoe contact opnemen met [redacted] van Gasunie Transport Services B.V. ([redacted]@gastransport.nl) of de heer [redacted] van ons bureau (zie aanhef).

Met vriendelijke groet,

[redacted]

André Jurjus
directeur

Bijlagen:
1. Codeteksten met voorgestelde wijzigingen
2. Verslag GEN-vergadering

Bijlage 1: Codeteksten met voorgestelde wijzigingen

Aansluitcode Gas LNB

7.3 Voorwaarden aangaande beperking laagcalorisch gas

7.3.0

De artikelen in deze paragraaf bevatten aanvullende voorwaarden met betrekking tot de wijze waarop de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en de aangeslotene nadere uitvoering geven aan de artikelen 10g tot en met 10k van de Gaswet. De activiteiten die voortvloeien uit artikel 10g tot en met 10k uit de Gaswet leiden of tot een afschakeling van de betreffende aansluiting of tot een omschakeling van de betreffende aansluiting van laagcalorisch gas naar hoogcalorisch gas.

7.3.1

1. De aangeslotene doet een melding met als doel afsluiting als bedoeld in artikel 10g lid 2 van de Gaswet middels het meldingsformulier op de website van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet.
2. De melding bevat in ieder geval de verwachte datum dat de gasinstallatie van de aangeslotene gereed zal zijn voor de afsluiting opdat die op veilige wijze kan plaatsvinden.
3. Partijen behandelen de afsluiting hierna als een beëindiging van de aansluiting.

7.3.2

1. De aangeslotene doet een melding met als doel omschakeling zoals bedoeld in artikel 10g lid 2 van de Gaswet middels het meldingsformulier op de website van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet.
2. De melding bevat in ieder geval ook de verwachte datum dat de gasinstallatie van de aangeslotene gereed zal zijn voor de omschakeling naar hoogcalorisch gas opdat die op veilige wijze kan plaatsvinden en alle overige gegevens die naar het oordeel van de aangeslotene relevant zijn voor een, voor de bedrijfsprocessen van de aangeslotene, doelmatige en efficiënte planning van het omschakelen,
3. Na ontvangst van de melding doet de netbeheerder van het landelijk gastransportnet onderzoek naar de mogelijkheden ten aanzien van de planning om, met inachtneming van de relevante gegevens zoals bedoeld in lid 2, de omschakeling van de aansluiting te realiseren. De aangeslotene zal medewerking verlenen aan dit onderzoek.
4. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet zal zich inspannen om binnen 6 weken na ontvangst van de melding, inclusief de gegevens bedoeld in lid 2, de

planning aan aangeslotene en aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat te sturen.

5. Partijen leggen afspraken met betrekking tot het omschakelen vast in de omschakelovereenkomst.
6. Partijen nemen wijzigingen aan de aansluiting als gevolg van de omschakeling, waaronder de gewijzigde gaskwaliteit, op in de tussen partijen bestaande aansluitovereenkomst.

7.3.3

Partijen leggen operationele voorwaarden die verband houden met de omschakeling vast in de omschakelovereenkomst. De omschakelovereenkomst bevat in ieder geval: de planning van en wijze van omschakeling, en de werkzaamheden die de netbeheerder van het landelijk gastransportnet of de aangeslotene zullen uitvoeren aan de aansluiting, het gebouw of deel van een gebouw waarin een meet- en regelinrichting van de aansluiting wordt opgesteld en de gasinstallatie.

7.3.4

Indien een aangeslotene op basis van artikel 10l van de Gaswet een verzoek indient om ontheffing van het verbod als bedoeld in artikel 10g lid 1 van de Gaswet, verleent de netbeheerder van het landelijk gastransportnet op aanvraag van de aangeslotene medewerking om de voor de ontheffingsaanvraag noodzakelijke informatie aan te leveren.

Bijlage 2: Verslag GEN-vergadering d.d. 28 november 2019

Codewijzigingsvoorstel Omschakelen (D-2019-09977)

GTS geeft een toelichting.

VEMW heeft ernstige bedenkingen over de juridische houdbaarheid van het wetsvoorstel. De minister heeft het advies van GTS niet in zijn besluit meegenomen. Het voorliggende codewijzigingsvoorstel is niet gebaseerd op een wet, want die is nog niet aangenomen. VEMW vraagt hoe de netbeheerders tegen de wettelijke grondslag aankijken.

VEMW mist de rechten van de afnemer in het codewijzigingsvoorstel. Hoe wordt er rekening gehouden met de planning? Het moet immers allemaal geregeld zijn voor oktober 2022. VEMW vraagt of het nuttig zou zijn met het codewijzigingsvoorstel te wachten totdat het wetsvoorstel er is. Dan heeft GTS immers een nieuwe wettelijke taak gekregen. Waarom mist er een wijziging van de tarievencode gas in het codewijzigingsvoorstel? Vermeld wordt dat het codewijzigingsvoorstel geen consequenties heeft voor aangeslotenen die niet vallen onder de reikwijdte van het transportnet. Maar de ombouwkosten worden gesocialiseerd voor alle gasverbruikers in Nederland. Het heeft dus wel consequenties voor iedereen.

Artikel 7.3.1. Waarom stellen de gezamenlijke netgebruikers een meldingsformulier voor?

Artikel 7.3.2. Waarom worden de bepalingen in de omschakelovereenkomst niet opgenomen in de aansluitovereenkomst? Hoe wordt de aansluitovereenkomst gewijzigd om de gewijzigde gaskwaliteit weer te geven? Hoe wordt het individuele belang van de direct aangeslotene geborgd, waardoor een vraag wordt omgezet in een verplichting.

Artikel 7.3.4. Strekt dit artikel zich uit tot alle grootverbruikers die een verbod krijgen opgelegd, of alleen grootverbruikers die op grond van artikel 10.L.lid3 in aanmerking kunnen komen voor ontheffing?

GTS: gaat uit van de aanname van het nu ingediende wetsvoorstel. ACM zal alleen een besluit nemen over het codewijzigingsvoorstel als er een wettelijke grondslag is.

E-NL sluit zich aan bij het oordeel van VEMW. Wat voor tijd wordt er gewonnen met het codewijzigingsvoorstel als de wet per 1 januari van kracht wordt?

GTS: het is vooral van belang om de materialen voor de omschakeling tijdig te kunnen bestellen. Leidingmateriaal heeft een lange levertijd. Daarom is het van groot belang om de melding tot omschakelen begin 2020 te ontvangen. De procedures t.a.v. het doen van de melding en de procedures t.a.v. het maken van een planning moeten dan zo helder mogelijk zijn. Indien met het doen van een codewijzigingsvoorstel gewacht wordt totdat de wet door het parlement is aangenomen dan zijn deze codes naar alle waarschijnlijk niet tijdig van kracht.

E-NL: het is nog niet duidelijk hoe de ontheffingsprocedure in de wet terechtkomt. Dat maakt het lastig om nu iets te vinden van de voorgestelde afschakelingsprocedure.

GTS: de code begint met het doen van een melding bij GTS. De overwegingen voor de aangeslotenen om om te schakelen dan wel af te schakelen of om een ontheffing aan te vragen en in welke mate de betreffende aangeslotenen in aanmerking komen voor nadeelcompensatie staan los van het voorstel en los van de planning voor het omschakelen. Het voorstel ziet op de regels en procedures die gelden indien een partij een melding tot om- of afschakelen doet.

GTS: T.a.v. de vraag wat de standaard-wijze is om om te gaan met druk en capaciteit etc. van de bestaande aansluiting antwoordt GTS dat het de bedoeling is dat alles voor de partijen hetzelfde blijft. In principe is het een 1:1 overgang van laag- naar hoogcalorisch gas. Indien partijen zelf nog andere wensen hebben ten aanzien van (wijzigingen van) de aansluiting zal onderzocht worden of deze wensen meteen kunnen worden meegenomen.

VEMW: GTS gaat t.a.v. druk, kwaliteit en capaciteit niet anders om met de omschakeling dan wanneer een partij een aansluiting bij GTS vraagt.

GTS: een omschakeling is bijna te zien als de aanpassing van een aansluiting, hoewel de kwaliteit geen deel van de aansluiting is. In principe wordt een melding behandeld als een normaal verzoek tot het aanpassen van een aansluiting. Het overdrachtspunt e.d. blijven identiek.

GTS: T.a.v de vraag hoe met de planning en omstandigheden van de betreffende afnemers rekening wordt gehouden antwoordt GTS dat het wetsvoorstel al rekening houdt met de bedrijfsspecifieke omstandigheden. Tezamen met de melding tot om- of afschakelen moeten de aangeslotenen immers richting GTS alle naar hun eigen oordeel relevante omstandigheden t.a.v bedrijfsprocessen vermelden die van belang zijn voor een doelmatige en efficiënte planning van de om- of afschakeling (art. 10g, tweede lid van het wetsvoorstel). Deze tekst komt ook terug in artikel 7.3.2, tweede lid, van het codewijzigingsvoorstel.

GTS: De omschakeling heeft inderdaad een verhogend effect op de tarieven. De tarieven gaan echter niet door het codevoorstel, maar door het wetsvoorstel omhoog. Deze nuance zal desalniettemin worden opgenomen in de tekst. De stikstoffabriek is in een ander wetsvoorstel opgenomen. Hier gaat in het nu aan de Tweede Kamer gestuurde wetsvoorstel met betrekking tot de GTS-tarieven alleen over de ombouwkosten van GTS.

NOGEPA: Door de ombouw is er ook een besparing op de operationele kosten van N2. Deze besparing is vanochtend, tijdens een bijeenkomst met shippers en representatieve organisaties, door GTS geraamd op ongeveer 10 mln EUR/jr. Per saldo zullen de tarieven voor netgebruikers eerder dalen dan stijgen.

GTS: artikel 7.3.1. Waarom een meldingsformulier? Aangeslotenen zijn bij wet verplicht om bij GTS een melding voor om- of afschakelen in te dienen. Daarna start de wettelijke taak van GTS. GTS heeft dus een objectieve trigger nodig wanneer haar wettelijke taak begint.

GTS: Wijziging van de tarievencode is niet nodig omdat de omschakelkosten als wettelijke taak worden opgenomen in de toegestane inkomsten van GTS en via de reeds vastgestelde NC TAR-methodiek in de tarieven zullen worden verwerkt.

GTS: in artikel 7.3.1 staat niet 'op veilige wijze' en in artikel 7.3.2 wel, omdat bij afschakeling de risico's veel kleiner zijn. Niettemin zal ook bij 7.3.2 'op veilige wijze' worden toegevoegd. VA: worden de conversiekosten voor stikstof via de PV bij de aangeslotenen in rekening gebracht?

GTS: de kosten zijn gesocialiseerd en zitten zowel in de entry- als exittarieven.

VA: waarom geen incentive om vrijwillig om te schakelen?

GTS: het tarief blijft hetzelfde.

GTS: de omschakelovereenkomst wordt niet in de aansluitovereenkomst opgenomen, omdat de omschakelovereenkomst over het proces van omschakelen gaat. In de aansluitovereenkomst staat het type en kenmerk van de aansluiting. De aansluitovereenkomst is een beschrijving van de bestaande (statische) situatie. De omschakelovereenkomst is eigenlijk een projectovereenkomst, waarin afspraken over een veilige en planmatige overgang worden vastgelegd. Na de overgang houdt de omschakelovereenkomst op te bestaan. De wijzigingen in de aansluiting die het omschakelen heeft veroorzaakt (in ieder geval wijziging gaskwaliteit) worden op haar beurt dan weer opgenomen in de (wijziging van de) aansluitovereenkomst.

VEMW: interessant om te weten wat er in de omschakelovereenkomst staat en wat de overeenkomst beoogt.

GTS: in de omschakelovereenkomst komt de planning en hoe er met afwijkingen in de planning wordt omgegaan en hoe de uiteindelijke overgang verloopt: tijdens een stop, met mobiele gasontvangststations etc.

GTS: T.a.v. de vraag of voorgestelde artikel 7.3.4. zich strekt tot alle grootverbruikers die een verbod krijgen opgelegd, of alleen grootverbruikers die op grond van artikel 10l, derde lid, in aanmerking kunnen komen voor een ontheffing antwoordt GTS het volgende: Artikel 7.3.4 gaat alleen over een ontheffing van het verbod van partijen die onder artikel 10g, eerste lid, vallen. Dit zijn de partijen die nu meer dan 100 miljoen kuub gebruiken en moeten worden omgeschakeld. Het artikel waaraan VEMW refereerde gaat over gebruikers die mogelijk boven het plafond van 100 miljoen kuub uitkomen.

VEMW: het gaat om een regeling die in lijn is met wat er in de wet staat. Dan voegt artikel 7.3.4 niet veel toe.

GTS: Artikel 7.3.4 dient ter onderbouwing van een ontheffing. De code verplicht GTS om aangeslotenen daarbij met informatie te helpen. E-NL: geeft als voorbeeld een op het gasnet

aangesloten wkk die moet omschakelen. En de wkk is ook verbonden aan het stadswarmtenet. Dan wil je in de zomer omschakelen. Dat wordt in de omschakelovereenkomst vastgelegd. Als GTS niet op tijd klaar is hoe wordt er dan geregeld dat er niet drie maanden na de zomer wordt omgeschakeld maar bijvoorbeeld een jaar later?

GTS: alles wat de aangeslotene relevant vindt, kan worden aangegeven, zoals een omschakeling in de zomer met het oog op de leveringszekerheid. GTS is gehouden hier in het opstellen van de planning rekening mee te houden en is verplicht om aan te geven of en op welke wijze in de planning hier rekening mee is gehouden. GTS stuurt de planning vervolgens inclusief de overwegingen naar de minister die nog een bindende aanwijzing kan geven.

E-NL: is het dan niet beter om de leveringszekerheid in de tekst van de code te verankeren?

GTS: dat zou dan in de wet moeten staan. Nu is leveringszekerheid alleen als legitieme ontheffingsgrond opgenomen.

De voorzitter concludeert dat de vergadering er unaniem mee akkoord gaat om het voorstel met de geleverde commentaren en na afdoening van de te adresseren punten naar ACM te sturen. Kanttekening hierbij is dat het codewijzigingsvoorstel zal worden ingetrokken als het wetsvoorstel wordt ingetrokken of door het parlement wordt afgekeurd. Indien de wetsbehandeling leidt tot materiele wijzigingen in de wet die zien op de in de dit codewijzigingsvoorstel opgenomen regels en procedures dan zal aanpassing van het codewijzigingsvoorstel volgen.